

INFORMAČNÍ SERVIS Č.16

(Vydává NEZÁVISLÉ TISKOVÉ STŘEDISKO ve spolupráci s VÝCHODOEVROPSKOU INFORMAČNÍ AGENTUROU: Michal Blažek, Jan Brabec, Marie Divišová, Zuzana Dienstbierová, Jan Hrabina, Ivan Lamper, Tereza Pokorná, Jan Ruml, Jaroslav Spurný, Petr Uhl, Petruška Šustrová, Jáchym Topol, Martin Weiss, Vanda Wolfová.

Středisko vzniklo 18.11. sloučením redakcí REVOLVER REVUE a SPORTU. Během dvou dnů se k němu přidalo množství dobrovolných spolupracovníků, které z technických důvodů nelze jmenovat všechny, avšak bez nich by naše práce nebyla realizovatelná. Redakce děkuje všem, kteří se práce střediska účastní a podporují ji. Speciální dík patří těm, kteří nám dali k dispozici místnosti pro redakci. Adresa: GALERIE MLADÝCH, Vodičkova 10, 110 00 Praha 1. Tel. 22 59 02 nebo 22 97 832.)

JAK VEN Z KRUHU?

To, co jinde trvalo měsíce či léta, proběhlo u nás za týden. Jestliže tak náhlou revoluci neočekávala ani opozice a nezávislý tisk, tím spíše to platí pro průměrného občana. Zatímco u sousedů se dalo na hrozící problémy předem upozorňovat, diskutovat o nich v tisku, my jsme vpadli do revoluce po hlavě. Tento stav je výhodný pro kladení bezprostředních a konkrétních požadavků (kout železo, dokud je žhavé), ale nepříznivý pro jakoukoliv sebereflexi či zpětnou vazbu: znemožňuje totiž odstup, který by v tomto případě rozdrolil tlak na režim. Je prostě málo času. Opozice se tak dostává do koloběhu schůzí, jednání a úmorné práce u prohlášeních, který si nezádá s obdobnou aktivitou soupeře, ale zcela zákonitě se vytrácí kontakt s konkrétními lidmi, ono jiskření, které pozdvihovalo národ na Václavském náměstí a zprostředkovává i na venkově. Hrozí tak dvojí nebezpečí.

- Lidé před sebou zatím nemají nějaké určité cíle, ke kterým by se mohli upnout a na jejichž podporu by byli ochotni kdykoliv vyjít spontánně do ulic. Pokud by se vytratila tato nevyslovená

pohotovost (a takový zlom lze konstatovat teprve ex post), ztratila by opozice svou jedinou oporu a tím i mandát.

- Režim tuto hrozící slabost instinktivně cítí a počítá s ní ve svých kalkulacích. Nezapomínejme, že jde o profesionály, bojující až do posledního muže. Skončí-li už brzy studentská stávka a jednání se i nadále povedou v kuloárech, můžeme se dočkat nepříjemného překvapení.

Politika je česky záležitost obce, tedy veřejnosti, a proto je politikem ten, kdo na veřejnosti vystupuje. Nárokuje-li si někdo roli vedoucího politika, měl by být vedoucí především v tomto směru, schopen nadehnout národ pro nějakou myšlenku, třebaš krátkodobou. To ale znamená neustálý kontakt s lidmi, ustavičné doplňování a obnovování inspirace. Zde je totiž nezbytný profesionální přístup: jednu z největších brzd Občanského fóra lze spatřovat v nezastupitelnosti jeho špiček. Dokud budou veškeré rozhodující akty opozice podmíněné osobní účastí Václava Havla, za nímž nebude stát tým kvalitních profesionálů, schopných ho kdykoliv nahradit, bude se opozice pohybovat stále v kruhu. Není totiž možné ani teoreticky, aby jediná osoba ručila svou autoritou za koncepční práci, pracovní jednání, písemnou agendu a zároveň měla vystupovat na veřejnosti, to vše prakticky v hermetické izolaci.

Ať už připadá komukoliv sestavení nové vlády sebedůležitější, půjde o vládu prozatímní, která by měla pokud možno zabrzdit prohlubování naší krize. Při perspektivním pohledu nelze však pouštět ze zřetele, že naši budoucnost bude utvářet až vláda nová, vzešlá ze svobodných voleb. A právě k nim by mělo směřovat úsilí všech, kterým o něco jde. Nevidím v této souvislosti jinou možnost, než cestu politiků za lidmi, neboť ti vycítí velice rychle, že v obráceném směru to skřípe. Není to neřešitelný problém - v zásadě stačí oddělit politiku od politologie. Několik charismatických osobností, které by dokázaly strhnout publikum (třebaže bez vlastní teoretické koncepce), zapůsobí na národ více, hlouběji a trvaleji než proslulý politolog při tiskové konferenci. Že to tak lidé cítí, se zde přesvědčujeme každý den. /pt/

VÍTE, KDO VÁS ZASTUPUJE VE FS?

Kladno	Miloš Jakeš	Ostrava 2	Alois Indra
Kolín	Jan Fojtík	Praha 2 4	Miroslav Štěpán
Praha 1, 2 -	Lubomír Štrougal	Prešov 1 -	Vašil Bilak
Praha	Návratová	Pízeň 2	Karel Hofmann
Praha 8	Antonín Kapek	Pelhřimov -	František Pitra
Trenčín-	Milan Václavík	Jablonec, Liberec	Marie Kabrhelová
Most, Chomutov -	Zdeněk Hořen	Ústí nad Orlicí -	Jan Zelenka
Brno město	Josef Korčák	Pardubice -	Josef Kempný
Ostrava	Josef Haman	Vyškov, Prostějov -	Bohuslav Chňoupek

Podle platného čs.volebního zákona je možné odvolat poslance, který zklamal důvěru svých voličů nebo se dopustil činu nedůstojného poslance. O návrhu na odvolání poslance rozhodují veřejné schůze voličů ve volebním obvodu veřejným hlasováním. O svolání veřejné schůze v každém jednotlivém případě žádají ty složky NF, které poslance navrhly. Nadpoloviční většinou hlasů pak voliči rozhodnou o poslancově odvolání. (PF UK)

PŘEHLED ZPRÁV

- V televizním přenosu diskusního večera z divadla Semafor zazněl návrh, že by Věra Čáslavská měla vévodit nadcházející čs.spartakiádě. Méně euforie, zato více smyslu pro skutečnost projevili ti, kdo ji musí nacvičovat. 28.11.podepsalo 46 stře dožkovských učitelů tělesné výchovy z Prahy prohlášení, kde se uvádí, že tato původně tělocvičná událost se již dávno proměnila v nákladnou a nedobrovolnou demonstraci podpory vládnoucí strany a politického systému. Podepsaní učitelé vypočítávají nepříznivé materiální, organizační a jiné dopady této akce a vyzývají odpovědné orgány k jejímu bezodkladnému zrušení.
- Kompletní (a neustále doplňovaný) seznam Občanských fór a kontaktů na ně je k dispozici v Informačním středisku OI² ve Špálové galerii v Praze. Proto se ve věci vzájemné komunikace mezi fóry obraťte přímo na ně (tel: 22 47 09, 26 83 29, 26 51 32).
- **CHOTĚTOV.** 27.11. se v Chotětově sešli k manifestaci na podporu studentských požadavků zaměstnanci Státního statku Bezno, sídliště RV a opravárenství. Shromáždění se konalo před budovou MNV. Občané požádali předsedu národního výboru, s.Velichu, o možnost promluvit z místního rozhlasu. Soudruh Velich sdělil, že by k tomu musel svolat radu MNV, že je to zakázáno. Rozpoutala se diskuse, z níž nakonec soudruh předseda uprchl automobilem. "Chtěli jsme vést dialog, bohužel nemáme zatím s kým," končí zpráva chotětovských občanů.
- Dementujeme zprávu z 13.čísle IS, kde jsme psali o podřízení se JUNÁKA SSM. Na hromadné schůzi (2.12) této organizace v Městské knihovně byl naopak návrh na "zastřešení" ostře odmítnut většinou hlasů. Informace o Skautu podává grafik Michal Vondráček, tel.23 15 586.
- **ROZHLASOVÉ VYSÍLÁNÍ OBČANSKÉHO FÓRA:**
6.30-7.00 a 18.00-19.00
stanice Hvězda
- Jak nám sdělil výrobní náměstek Lidové demokracie dr.Tomanec, náklad Svobodného slova a LD může být zvýšen, záležel jen na přísunu papíru. Zájemci o odběr LD a SS nechť se hlásí přes administraci PNS v jednotlivých obvodech a místních poštách. Odběr v Praze možný přes prodejny na Karlově náměstí a ve Vodickově ulici. Větší odběr hlásit pokud možno den dopředu do 10.00 na tel 29 96 45.
- V Ostravě a okolí je situace rozporná, ale povzbudivá, jak se v pátek přesvědčila skupina vysokoškoláků z pražské FSI ČVUT, kteří navštívili své stávkující kolegy. Zatímco horníci z Dolu 9.květen dosud slyší pohrůžky o odebrání prémie a třináctých platů za sympatie ke studentům, na jiných šachtách OKR vznikají o sobotách a nedělích samostatná Občanská fóra. Celkem bylo do pátku v oblasti Ostravska evidováno 130 Občanských fór, jejichž mluvčí se chtějí v úterý 5.12. poprvé sejit. V samotném městě získalo Občanské fórum zatím trvalé sídlo na výstavišti Černá louka po předechozích krátkých azylech v budovách orgánů ČSS, SDO Ostrava a ČSL. Několikerá jednání s primátorem a jeho náměstkou přinesla Občanskému fóru zatím minimální publikační možnosti v Ostravském večerníku a v TV zpravodajství, o něco větší ve vysílání krajského studia rozhlasu. Zajímavým nápadem, který by stál za rozšíření do dalších míst republiky, je dohoda s podnikem Služby města Ostravy o vyhrazení sloupců plakátovacích ploch v šířce A2 na 80 místech města pro propagaci názorů a požadavků studentů a Občanského fóra, jejíž platnost je časově neomezena.
- Předseda ZV ROH Severočeské státní lesy - závod Dubí, Liberec Harcov, pan Petr Hrbek, prohlásil, že studenty měli 17.11. tlouct víc. Toto principiální stanovisko dostatečně vysvětluje, proč zaměstnanci SL, kteří nám tuto informaci sdělili, prosí redakci, aby nezveřejňovala jejich jména.
- **BRATISLAVA, 30.11.** SNR schválila návrh na ustavení komise k vyšetření zákroku na bratislavském Hviezdoslavově náměstí dne 25.3.88 (při náboženské manifestaci).

ZA KOHO DNES MLUVÍ SSM ?

SSM byl až dosud nejmasovější organizací mládeže a vlastnil tedy adekvátně velké množství financí, nejrůznějších prostředků včetně reprodukční techniky, účelových zařízení, atd. Dnes, když jeho funkci nahrazují nově založené či obnovené organizace mládeže (Skaut, Junák,...) a hojně zakládané svazy VŠ studentstva, nabízí SSM velkoryse "zastřešení" těchto organizací poskytnutím některých svých prostředků spolu s předáním zkušeností. Je zřejmé, že i v taktice tohoto "zastřežování" zůstává SSM věrně postupu komunistické strany, od níž je programově odvozeno.

Vyvstává nutně otázka, za koho, za kolik procent dnešní mládeže dnes skutečně mluví tato organizace, opatřená veškerými prostředky. Dle stanov SSM má být vyloučen každý člen, který neplatí členskou příspěvkovou částku déle než půl roku. Jinak je totiž velmi obtížné ze Svazu vystoupit. Svazáčtí funkcionáři však zarputile odmítají výzvy k revidenci skutečné členské základny SSM, kalkulující při tom s dlouhými seznamy "mrtvých duší" bývalých členů. Dotazy mnoha lidí, zda byli již z SSM vyřazeni, nejsou zodpovídaný, postup vystoupení z této organizace není ani na přímou žádost objasňován. Bude nás i nadále spravovat elitní skupina, vlastněcí prostředky veškeré československé mládeže a hovořící

"ZA MRTVÉ DUŠE"

(rpa)

Pro vystoupení Občanského fóra na sjezdu jednotných zemědělských družstev ve dnech 1. až 2.12.1989

Vážení delegáti

Občanské fórum je prostorem pro obnovení skutečně občanských postojů a života, zapomenutých před více než 40ti lety. Jeho hlavním cílem je otevření politického systému v naší republice.

Pokusíme se pojmenovat nejzávažnější mechanismy, které uzavřenost našeho politického systému reprezentovaly, a to konkrétně ve vztahu k JZD a ššfeji k venkovu vůbec.

Především to byla nadřazenost KSČ nad nejvyšším orgánem JZD - členskou schůzí. Dále to byla dosavadní nemožnost si volit různé odborové struktury. Dále omezující role vzorových stanov, které neumožňují volit vlastní cestu různým zemědělským družstvům. A konečně direktivní zásahy z ministerstva zemědělství a jeho orgánů do odborných záležitostí. Nad těmito dosavadními omezeními se váš sjezd bude možná také zamýšlet.

Občanské fórum obdrželo řadu konkrétních námětů od zemědělské prvovýroby. Z nich pouze vyjímáme:

V perspektivě nové široké solidarity celého venkova je nezbytné se věnovat především cestám vlastního rozhodování zemědělců o sobě i svém okolí. S tím souvisí nezávislé podnikání v prostředí přirozené konkurence, svobodný obchod s výsledky své práce, vlastní bankovníctví a vlastní specifická sféra služeb. Pro vykročení z bludného kruhu zvyšování produkce za cenu reaktivně zvyšovaných nákladů použít přednostně biologizaci hospodaření, která šetří prostředí a poskytuje zdravé potraviny. Uvolnit nevidaně rozsáhlý potenciál vás, zemědělských odborníků, pro skutečně tvořivou práci podle předních vzorů u nás i v zahraničí. Studovat a říkat pravdu o 40ti letech osudů našeho venkova. Obnovit civilizovanost a vskutku kulturní život venkova, kořenící ve specificky moudré rolnické filosofii, historické kontinuitě a morálním zakotvení.

Vážení delegáti, naše národní hymna, píseň nám ze všech nejdražší, obsahuje fascinující obraz - zemský ráj to na pohled. Znovunaplnění tohoto obrazu je náš společný, epochální úkol.

30.11.1989 Občanské fórum

Vídeňský konzulát v obležení

Ve čtvrtek 30.11.89 se přibližně v deset hodin v čekárně českého konzulátu ve Vídni shromáždilo asi 30 žadatelů o vstupní víza do ČSSR, vesměs azylantů a rakouských občanů, kteří neměli upraven vztah k naší republice. Úředníci jim nejprve striktně odmítli vyhovět, načež žadatelé sdělili vicekonzulovi, že neopustí půdu konzulátu tak dlouho, dokud víza nedostanou. K incidentu se dostavila rakouská televize a čs.diplomaty přivolaná spolková policie, která proti kuriózní demonstraci nezasáhla, pouze zjistila počet účastníků a odešla. Během čekání ustavili naši krajané Občanské fórum Čechů a Slováků žijících v Rakousku. Ustavující prohlášení přečetl dr.Němec. Po devíti hodinách naše orgány kapitulovaly a všem žadatelům bylo umožněno vstoupit na území ČSSR.

NEBLAHÉ DĚICTVÍ

Naše hospodářství, zmítající se v koloběhu výroby pro výrobu, umělé zaměstnanosti a exportních potřeb, prodlužuje svou železnou koncepci za cenu ekologicky katastrofálních monstrprojektů. V dnešní době, příznivější pro vyslyšení občanských názorů, je třeba upozornit na nejkřiklavější z nich. Díky zběsilému tempu jejich prosazování totiž hrozí nebezpečí z prodlení a tím i nenahraditelné hospodářské a ekologické ztráty.

- Soustava vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros: v první řadě je třeba bojovat proti fantasmagorické variantě vedení derivačního kanálu těsně pod Bratislavou, zamýšlené jako pomsta Maďarsku, a dále přinejmenším proti původní koncepci špičkového provozu soustavy. Jedině takto a pouze při sladění našeho postupu s našimi jižními sousedy bude možné alespoň snížit ekologické škody.

- Průplav Dunaj-Odra: stále je ještě čas zastavit projekční práce na investici, která by vyřešila pouze odbytové potíže ostravských oceláren a mocenské ambice slušovické lobby, to vše za cenu ještě větších zásahů do krajiny než v případě Gabčíkova.

- Jaderná elektrárna Temelín: je-li už snad pozdě na pozastavění stavby a nahrazení jejího energetického přínosu úsporami, bude nutné se soustředit na co možná nejmenší a nejbezpečnější modifikaci původního úmyslu. To znamená alespoň omezit počet bloků a udělat vše pro bezpečný provoz (např. nahradit polovodiče řídicích systémů československé výroby kvalitnějšími z dovozu).

- Koksárna Stonava: sporný projekt se pravděpodobně vyřeší uznáním polských argumentů naší stranou. To ale neznamená, že by měl ustát tlak zdola proti plánované výstavbě provozu, jehož ekologické důsledky jsou těžko odhadnutelné a na němž se dosud vybijely spíše československo-polské politické rozpory.

- Hotel na Sněžce: situace spěje ke kritickému bodu. V nejbližší době je nutné rozhodnout, zda dát přednost skutečné turistice, omezené zájmy neporušené přírody, nebo shrábnutí několika miliónů za cenu likvidace jediného národního parku v ČSR. I samotní pracovníci KRNA Pu se již distancovali od souhlasného stanoviska ředitele Černošlávka, jenž dosud vystupoval jejich jménem, a propagují náhradní, skromnější a ekologické řešení, navrhované ČSAV.

- Stromovka: nejožehavější ekologický problém Prahy nedovoluje univerzální a zároveň okamžitě vyřešení. Je však nezbytné vyvinout tlak na kompetentní orgány, aby změnily svůj dosavadní pohled z vojensky-svazarmovského (každý má právo jezdit autem) na občansko-zastupitelský (Pražané mají právo na zachování nejvýznamnějšího parku). Všechny uvažované varianty se totiž odvozují právě od těchto postojů.

Obecně: jestliže dříve režim tvrdil, že tyto otázky jsou doménou odborníků, nyní je každému jasná politická stránka věci, která se zcela určitě projeví při svobodných volbách. Nebude-li ekologická problematika (zejména na místní úrovni) obsažena ve volebních programech jednotlivých poslanců, nebudou moci počítat s úspěchem. Nadejde zřejmě doba, kdy zmanipulované státní expertízy budou vystřídány referendy. Právě zde však hrozí nebezpečí politikaření: lze očekávat demagogické mávání ekologickými argumenty asi v takovém rozsahu, v jakém se teď všichni hlásí k OF. Proto pozor: zvolme si takové zástupce, jejichž ekologické koncepce vycházejí z důsledně prosazované, autenticky chápané, skutečně ekologické politiky, nikoliv z konjunkturální vlny strkání hlavy do písku.

(pt)

LITERATURA

Do Prahy dnes přicestoval i Jan Novák, americký spisovatel českého původu, který z ČSSR odjel v roce 1968 jako šestnáctiletý mladík. Nyní žije v Chicagu. V nakladatelství manželů Škvoreckých 68 PUBLISHERS publikoval knihu povídek *Striptease Chicago* a k vydání je připraven i *Miliónový jeep*, který Novák napsal už anglicky. Z této knihy jste si mohli přečíst ukázkou v *REVOLVER REVUE* č.10. Protože Jan Novák navštívil i NTS, zeptali jsme se ho na první dojmy z pobytu v měnícím se Československu. Toto je odpověď.

Americký sen

Na cestě autem z Rozvadova do Prahy jsem za dvě hodiny jízdy viděl jedinej kostrbatej nápis. Na periferii Plzně stálo zrzavým písmem velikosti saxofonu: **CIKÁNI SMRDĚJ**.

Protože jsem sovětskou invazi prožil na pláži v Bulharsku, jsem zvyklý, že Historii vždycky prožvihnu. Nic mi nedošlo, dokud mě neoslovil genius loci Prahy - vtělený do taxikáře, kterej sice nezapojil taxametr, avšak mi jako první položil otázku, jíz od té doby slyším ze všech stran: Tak co, zůstaneš tady? A já si najednou uvědomil, že, no jo, kurva, dyk já bych vlastně moh, jestli se za chvíli neprobudím s mokrým břichem.

(Uzávěrka č.16: 2.12., 23.30 hod.)